

Què en pensen de: què significa la Festa del Pi per al nostre municipi?

Senyal d'identitat d'un poble

Josep Paré

1r tinent d'Alcalde

La Festa del Pi de Centelles actualment té tantes interpretacions i significacions com persones la viuen. Precisament perquè la manera com la viu cadascú la fa especial en el conjunt de tots els que hi participem. És un punt de trobada per la importància que té personalment i familiarment i que l'hi dona un ressó social i mediàtic.

Segurament, quan la Festa es va iniciar també tenia diferents significacions, per això els historiadors i antropòlegs que l'han estudiat han trobat vincles amb festes del solstici d'hivern d'adoració a la natura, elements fàlics o connotacions religioses i polítiques que l'han fet evolucionar fins al que és actualment. Quan una festa perdura en el temps i en el conjunt del poble pas-

sa a ser un símbol d'identitat és perquè els elements que la configuren la fan especial i diferent. En el nostre cas, m'agradaria destacar i centrar-me en el dia 30: el bosc, el Pi, la Santa, les escopetes i els trabucs.

Precisament, aquests són elements rellevants perquè permeten que cadascú que hi participi trobi en aquests símbols elements singulars i diferenciadors que animen any rere any a convidar-hi amics, familiars o coneguts per fer-los partíceps d'un acte únic.

Els que hi participem com a galejadors, segurament ho vivim des d'una òptica especial, però aquesta passió es transmet als acompanyants que els que ho veuen per primer cop no marxen de Centelles indiferents i els que repeteixen és perquè des de la seva òptica també han trobat l'element especial que els vincula a la Festa.

També s'ha de fer una menció especial a totes les persones que al llarg de l'any fan possible la festa. Des dels que fan manteniment de pins perquè cada any en disposem d'un d'especial fins a les que vetllen perquè els bous siguin un element més de la festa o no faltin feixos per encendre el foc.

El vincle amb l'església no s'ha d'oblidar ni menysprear, més enllà de les conviccions de culte personals de cadascú, la Festa té un element d'adoració a Santa Coloma, Patrona de Centelles. El Pi penjat de cap per avall és una imatge impactant però rellevant.

Finalment, no es pot obviar que una festa amb una participació massiva com la que tenim a Centelles també té rèdits comercials i turístics que ajuden a difondre el poble gran i amb història en el que vivim!

La Festa del Pi i els seus símbols

Margo Prims

Regidora per Ara Junts per Centelles i Galejadora

La Festa del Pi, llevat de petites variacions, s'ha mantingut com un ritual intacte des dels seus orígens. L'estructura de la festa i les dates, solstici d'hivern, la col·loquen dins el sac dels rituals de pas. El mite d'allò diví en l'home és una constant en tota cultura. La Festa del Pi i tota la simbologia associada en són un exemple clar.

L'amic Paco Grande, a qui avui dediquem aquest breu escrit, fou centellenc, galejador, psicoanalista d'orientació junguiana i teòleg. Va iniciar una recerca sobre els símbols rituals de la festa. Volia escriure'n un llibre estirant el fil de les teories de Carl Gustav Jung, Gerges Fromont, Víctor Turner, entre d'altres. En Paco veia en la Festa del Pi un grapat del que s'anomenen símbols de polarització (situats en dos pols oposats):

per una banda els que suposen l'ordre i la moral (pol ideològic) i a l'altra fenòmens que responen a processos naturals o fisiològics (pol sensorial). El pol ideològic està relacionat amb la unitat i continuïtat del grup social, mentre que el sensorial té a veure amb l'equilibri individual.

Les polaritats que en Paco observava són l'arbre i la verge, el bosc i el temple, l'armat i el no armat, el pi dret i el pi invertit, allò salvatge i allò extàtic, el menjar i l'ofrena, la mort i el renaixement i, per últim, allò que embolcalla totes les celebracions d'origen arcaic: el sagrat i el profà. Per al seu anàlisi en la Festa sempre hi ha un impuls de transformació que ens empeny de forma inconscient i col·lectiva a fer una cosa diferent, potser millor.

Hi ha molta bibliografia relacionada amb la simbologia de la Festa des d'un punt de

vista etnològic i sociològic o des d'una mirada més psicoanalítica. Us recomanem:

Francisco Javier Edo Ausach: *La festa del pi del Centelles (etnologia dels països catalans)*. 1984

Manuel Delgado: *Cultura de la violència y violència de la història en Centelles, 1936. Historia y fuente oral*. Número 9. 1993

Fortià Solà: *El pi de Centelles*. Tipografia Balmesiana. Vic, 1918.

Carl Gustav Jung: *El home y sus símbolos*, 1964.

www.relatsencatala.com

enguany mantindrem el ritual que ens brinda a homes i dones la oportunitat del coneixement i la transformació, i per això segur que no hi faltarà la nostra actitud reivindicativa ni els incansables crits de llibertat per als nostres exiliats i exiliades i per les preses i presos polítics.

Grup municipal del PDeCAT

Aii!, la nostra Festa del Pi, el que representa avui per Centelles, hi ha posicions diferents, la de les persones que viuen la festa com a pròpia, intensament, perquè se l'estima, la cuida i la treballa, passant d'avis, als pares, als fills i els nets com a cosa natural; també les persones del mateix poble que els atabala, no els agrada el soroll i no en participen, hi ha de tot i tot respectable.

La Festa provinent d'un mite, culte o ritual pagà, bé lligada al solstici d'hivern i a la regeneració de la natura i la fecundació, i es probablement la més antiga de la primera referència escrita l'any 1751, des de llavors i donat que segons

la llegenda Santa Coloma va ser cremada a un pi, la festa està dedicada com a ofrena a la patrona del nostre poble, i és acompanyat fins a l'església pels galejadors.

Des de la seva declaració com a Festa Tradicional d'Interès Nacional el 1987 i després reclassificada com Festa Patrimonial d'interès Nacional l'any 2010, la Festa ha estat posada al món, amb paper imprès, llibres, documentals de televisió i Internet, això vol dir que qualsevol persona es pot documentar i saber que el dia 30 de desembre a Centelles celebrem aquesta festa, això comporta una aflluència de gent de fora el poble que ve a gaudir, sobretot si cau en dissabte, diumenge o festiu.

Per tant la Festa és productiva en sentit estricte de donar a conèixer Centelles, els seus comerços i els seus restaurants i bars. Però pels centellencs que senten la festa, és molt més, és arrel, família i tradició i també retrobar-se amb aquells centellencs i centellenques que viuen fora i que any darrera any venen per retrobar-se amb la Festa. Cal manifestar l'admiració i donar un reconeixement a les persones que ens varen precedir, a la junta de galejadors, que des de fa tants i tants anys cuiden i mantenen la festa perquè aquesta perduri a través de generacions com fins ara. En els propers dies tothom a punt, només cal dir Bona Festa del Pi!

I Visca la Santa!